

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 14 Decembrie,

Memorandele Cechilor despre care luarăm și noi notiță în nrul precedent fură discutate cu interes în presa de dincolo și de dincoace de Laita. Verfassungstreuii cislaitaniani, tovarăși în hegemonie cu cei de dincoace de Laita, sînt necăjiți pe Cehi, că n'au venit mai de mult cu pretensiunile lor înaintea reprezentanților poporului german, pentru că pe baza egalei îndreptățiri Cehii puteau să se togmească cu Nemții. Acestia spun în organele lor, că se învoiesc la o egalitate; nu se învoiesc însă nici decum, a espune Cehilor toată instrucțiunea, cum este spusă Polonilor în Galiția, unde Nemții și Rutenii sînt dați pe mâinile Polonilor.

Trebuie să mărturisim, că deși nu admitem până și detaiurile procedurii Nemților din Cislaitania cu celelalte naționalități, totuși una trebuie să recunoaștem: Nemții sînt mai concilianți și lasă limbilor negermane o sferă mai largă de dezvoltare de cum este sfera limbilor nemaghiare în Ungaria.

Cu toate aceste „Pester Lloyd” vorbind și el despre memorandele Cehilor, vine cu ochii întorși și dice: „Doamne multămescuți, că noi nu sîntem cu naționalitățile ca păcătoșii din Cislaitania. Ceea ce pretind Cehii este cu mult mai puțin decît ce li s'a asigurat la noi Croaților — abstrăgînd de la universitate — și cu puțin mai mult decît li s'a asigurat demult tuturor naționalităților prin articolul 44 din 1868”. Cine scie cum se aplică articolul 44 din 1868 în Ungaria și Transilvania nu va scî de ce să se mire mai mult: de obrăznicia jidană, cu care numita foaie pășese înaintea publicului din Ungaria, sau de obrăznicia, cu care se prezentă aceea foaie publicului european, ținîndu-l pe acesta așa de necunoscătoriu în ceea ce privesc raporturile interne

a le Ungariei. Cu o minciună jidovească va pute trece ați cineva prin țara ungurească, dară de sigur mai departe nu!

Diplomația resuflînd doue zile acum cu ocaziunea serbătorilor apusene, Albanezii au căutat să întrețină ei în intervalul acesta lumea cu nouătăți. „Deutsche Ztg.” are scirea: că Albanezii au respuns la proclamațiunea lui Muktar pașa cu foc și cu pradă. După publicarea proclamațiunii liga albaneză a încunoscîntat, că la orice încercare de a ocupa Muntenegrenii o parte din ținutul albanez vor răspunde cu represalii. Abia s'a publicat proclamațiunea, și Albanezii s'au intrunit în oarde și au început a arde case și biserici de ale creștinilor, a prăda pe creștini și depositele erari ale de arme. Garnizoana a făcut o mică încercare de amestec, dară a trebuit să se retragă dinaintea insurgenților. Prizrendul se află în completă anarhie.

La a doua căsătorie a preoților.

(Respuns d-lui V. Mangra din Arad.)

Onorabilă Redacțiune! În congresul bisericesc dela anul 1870 s'a fost făcut vorba despre a doua căsătorie a preoților, și la congresul din anul trecut 1878 s'a ivit de nou această întrebare, ca o necesitate.

Așteptasem ca nesce bărbați, doară cu mai multă erudițiune literară și canonică, decît mine, să easă în public și să desbată aceasta cestiune de importanță, și eu să ascult cu plăcere părerile pro și contra ce s'ar fi dezvoltat din aceste.

Așteptarea mea însă a ramas tot numai așteptare, căci cu cestiunea nu s'a ocupat nimenea în jurnalistică, afară de d-nul Mangra, care cu finea anului 1878 a scris în cauza aceasta un articol contra căsătoriei a II a preoților, și la care dacă vrea voi a vorbi și a lua de basă acest articol.

În urmă'mi-am propus ca să iau eu inițiativa și să pun cestiunea înaintea on. public în un mod sistematic, ca așa să o putem desbata cu sânge rege, și să vedem dacă opiniunea publică este pro sau contra căsătoriei adoua și dacă după canoane se poate sau nu se poate deslega. Am cerut pentru espunerea motivelor mele în această cauză ospitalitatea on. redacțiunii dela „Biserica și Scoala” care ca foaie bisericească o tineam de mai competentă a se ocupa cu aceasta cestiune, și în numerii 11 și 12 din 11 și 18 Martie a. c. fui norocos a căpăta loc, pentru materia mea în cestiunea căsătoriei a II a preoților și pre lângă toate că on. redacțiune nu se vede a simpatiza cu mine, totuși nu creșusem, că tractatul meu a fost primit cu așa mare indignațiune după cum am observat mai tîrziu.

Adecă de loc după finirea părții a doua din tractatul meu, unde promit, că cît de curînd voi reveni a'mi completa tractatul meu me intrerupe dl V. Mangra din Arad, nu intru atîta a mă conbata, cît mai vîrtos a'mi da nesce lecțiuni respective prelegeri din dogma despre credință etc. cugetînd dsa că are de lucru cu nesce discipuli de ai dnei sale.

Vedînd că Dnul Mangra nu a vătămât intru nimica tractatul meu, ci mai mult s'a ocupat cu persoana mea amenințîndu-mă și chiuind după mine în un mod nepotrivit dară sciînd că publicul are judecată independentă va sci judeca espresiunile Dlui am trecut peste ele făcîndu-mi numai puțin observațiuni, ba chiar escusînd pe fostul meu amic, ca și cînd nu s'ar fi băgat cu voia în acel noroiu, d'n care voia să stropească asupra mea. Pe cît fuseiu de reu tractat de dl Mangra, pe atîta de reu fui tractat și din partea on. redacțiunii a foaiei „Biserica și scoala”, care sub pretext, că are foarte mult material a ținut tractatul meu din urmă 1/2 de an, și: o jumătate de an la dnea-

lor ne publicat adecă pană atunci pană cînd dnul Mangra și-a făcut la el un *audiatur et altera pars*, care după cum se vede l'a costat un timp de o jumătate de an, și apoi nici nu mă mir pentru că eară a făcut un lucru care a supris pre toți oamenii din secolul a XIX.

Eram să nu respund dlui Mangra 1, pentru că me genează a sta de vorbă cu un așa feliu de om 2, nu voiam și nici nu voiesc a mai cere ospitalitatea unei asemenea foi cum e „Biserica și scoala” care pe lângă toate că trece de foaie oficioasă a lor două eparochii gr. or. tot și publicul și preoțiimea din acele eparochii vîd că sînt considerate ca și nesce străini și stăpâni preste aceea foaie sînt numai dnii Augustin Hamsa și Vasiliu Mangra. 3. Voiam să mă acomodez santei scripturi care dice: „să nu stați împotriva celui reu, ci de te va lovi cineva în falca cea dreaptă, întorceți lui șiceialaltă”. Mat. 5. 39.

După mai mult provocări însă din partea unor preoți și amici ai mei cari espres poftesc dela mine ca să respund la „*audiatur et altera pars*”, cu care m'a urmărit în călcăiu dl Mangra, voind ca să nu lase publicul să judece asupra tractatului meu, ci să l' confunde cu chiuiturile cele filosoficesci și cu învățăturile cele înalte în care și dlui s'au confundat.

Dară m'au îndemnat mai mult ca să respund d-lui Mangra, eremiadele ce au început a se scrie în „Biserica și Scoala” în numerii 47 și 48 referitoare tot la tractatul meu a căror autor se pare că pătinesce de hipocondrie.

Aceste am avut să le împărtășesc pentru ca on. public care nu a cetit „Biserica și scoala” să și poată face măcar închipuire că din ce îndemn sînt silit a face acest respuns și încă în altă foaie și nu în care am scris pană aici.

Dl Mangra în „*audiatur et altera*

FOIȚA.

O iernare în gheață.

(Traducere din Jules Verne.)
(Urmare)

Ar fi fost nebunie a mai tîmînda, de aceea Ludovic Cornbutte și soții lui au hotărît, ași reculege puținele puteri spre a omori în noaptea următoare pe miserabili ca să nu i prevină și să i omoare ei pe dînsii.

Astăzi temperatura era mai domoală și Ludovic Cornbutte a folosit împregiurarea aceasta spre a eși la vînat.

Înșelat de felurite efecte ale reflexiunii și refracțiunii din nebagare de samă s'a depărtat de corabie mai mult decît avuse de gînd și măcar că urmele de animale selbetece în zăpadă îi puteau aduce aminte să nu se depărteze prea tare — trei miluri se depărta deja — el mergea înainte, căci vrea cu ori ce preț să aducă carne proaspătă acasă. De odată îl cuprinde o simțire ciudată, care i-a turburat capul cu totul și i-a cau-

sat o greață nesuferită; era „amețala de albeață”.

Refracțiunea de pe munții și suprafețele de gheață l-au fost cuprins așa de tare, încât i se părea, că coloarea cea intensiv albă îl pîtrunde din crescet pană în tălpi; părea că albeața trebuie să i peardă mințile, într'atîta se săturase ochii lui de dînsa; privirea lui retăcea de pe alb pe alb. Fără de ași da socoteală de efectul acesta teribil el merse mai departe pană cînd a dat de un cocoș de gheață, pe care l-a urmărit cu stăruință pană cînd l-a și pușcat. Paserea cădu și Ludovic Cornbutte ca să o rădice a sărit de pe un sloiu jos pe șesul de gheață. Însă în loc de a sări două urme în jos, după cum îl înșelă refracțiunea rașelor, a cădu reu din o înălțime de dece urme, încât a amețit. Cu toate că nu s'a vătămât — fără de a scî pentru ce — el a început a striga ajutoriu și după vre o câteva minute, după ce a băgat de samă, că frigul începe să l' birue, îmbărbătat de instinctul de conservațiune, cum a putut, s'a sculat.

Un miros de unsoare prăjită pîtrunde la dînsul acum pe neastep-tate fără să și poată da samă de unde poate veni acel miros. Fiîndcă vîntul sufla din partea corabiei, trebuia să presupună, că mirosul vine de acolo, se întreba însă în zădar, care să fie scopul de a prăji în bric unsoare de oare-ce scia, că astfeliu de mirosuri atrag urșii de gheață, ceea ce este îpreunat cu pericol.

Împins de grigea aceasta, Ludovic Cornbutte a pornit spre Jeune-Hardie; părea că l' cuprinde o presimțire și fiînd foarte agitat presimțirea se transformă într'un simțement de frică teribilă. Lui i se părea, că vede cum pe orizont se mișcă incoace și în colo masse mari albe și se întreba, că oare nu are să urmeze earăși un cutremur al masselor de gheață. Mai mulți nuori albi se pusesse între el și între corabie, ba el observase, că acesti nuori se suie sus pe bric. A stat pe loc ca să poată privi mai clar icoana aceasta confusă și în fine a recunoscut că nuorul cel alb închipuit era o oardă de urși de gheață.

Fără îndoială că animalele fură atrase de mirosul de unsoare, care îl uimise și pe dînsul. Ludovic Cornbutte s'a ascuns după un deal de gheață și de acolo a observat, cum trei din animalele cele mai tari se suia pe sloii de gheață, pe cari era Jeune-Hardie aședată.

Pănă acum se părea, că pe corabie n'a observat nimenea pericolul iminent și Ludovic se întreba tremurînd cum vor primi oamenii corabiei visita aceasta și oare Andreiu Vasling și companiunii sei se vor uni cu ceialalți spre a delătura pericolul comun.

Era în stare Penellan și soții lui ologiți de foame și de frig să resiste acestor animale îngrozitoare? și oare nu sînt oamenii supriși de atacul acesta neprevădu?

Toate reflexiunile aceste treceau într'un moment pe dinaintea spiritului junelui căpitan. Într'aceea urșii ajunseră deasupra sloilor și erau gata a se suî pe corabie. Ludovic Cornbutte a părăsit locul unde se ascunsese, s'a tîrit pe gheață mai aproape și vedu cum animalele cu brău-

pars" al dnei sale înainte de toate spune, că tratatul meu despre a doua căsătorie nu este făcut după gustul dnei sale și pentru aceea nici nu poate prezenta on. cetitori un tractat polemic în „sistemă.“ Și aici dneului singur se combate fără de a mai avea eu ce să mai adaug.

Eată cum se exprimă d-neului în numărul 139 a „Tel. Rom.“ „Eu cred că în privința formei, în care se publică cutare articol, singur autorul este competent, de a face excepțiuni; eară ceialalți din publicul cetitoriu n'au dreptul de a se pronunța, decât cu privire la cuprinsul lui“ și prin aceasta dl M. dă o valoare tractatului meu, pentru că d-neului singur recunoaște, că nu e în stare ca să mă combată sistematic. Și fără de a arăta eroarea ce cuprinde tractatul meu, în formă, merge mai departe și ca pretutindenea d-ice, că părerea mea este greșită, când afirm că căsătoria a doua pentru preoți nu este doctrină. Dară cumcă nu este doctrină în înțeles strins luat voi demonstra mai jos, unde voi combate definițiunea doctrinei făcută de dl Mangra. Să necăjesece apoi dl Mangra pentru că nu am combătut ideile d-unei sale dezvoltate în numerii 13 și 14 din „Biserica și Școala“; pre care apoi le numește canonice, și d-ice că fără a fi eu singur convins despre veritatea principiului ce susțin, am mers mai departe și am făcut concluzii false.

Eu am spus și în introducerea acestui răspuns, că pentru ce am trecut ușor preste principiile d-nialui, dară voi spune și aci: că rămânând tractatul meu nevătămat de principiile d-lui M. am trecut preste ele numai atrăgându-i atențiunea „ca să nu amestece mazerea cu curechiul“ ca să fie un pic mai estetic.

Dară firesce că nu 'mi-am ajuns scopul, pentru că d-nialui este profesor eară eu un preot dela sate. Stimez pentru acea pre dl Mangra, pentru că toți oamenii sântem cu slăbiciuni, și aceea poate că este slăbiciunea d-lui Mangra. Nu pot aproba însă procedura ne-loială ce o face dl M. față cu mine, când d-ice, că mă combate; și i spun drept că am așteptat dela d-neului altfelu de combatere în toată privința, pentru că eu stau extra dominium și d-lui intra dominium și ar fi avut contra mea altfelu de motive cu mult mai ponderoase, pre care eu am fost și preparat să le întimpin cu plăcere. Dară d-neului face numai nisece țipete, cu care vrea să sparie lumea necultă și „neiscusită“ după cum o numește d-neului în Nr. 139 a „Tel. Rom.“; eară față cu mine pășesc cu toată vehemența. Și nu se nisuesce ca să mă convingă și pe mine, despre aceea ce susține d-lui după cum este aceasta datină totdeauna, unde este diferență de păreri.

Eată de exemplu câteva espresiuni ale d-lui M.: „părere greșită“, „concluziuni false“, „eretic“, cile lor colosale au rupt cortul și a au sărit pe pod. Cornbute sta în chibzuiri să dea o pușcătură ca să atragă atențiunea soților sei asupra pericolului; el însă își d-icea că bestiile 'i-ar rupe în bucăți dacă neavând nici o scire despre năvalire, ar veni ne armați pe pod.

Cap. XV.

Urșii de ghiată.

După ce plecase Ludovic Cornbute Penellan a încuiat cu grigeușa locuinței (aceea era sub dreptele ce duc spre pod) și a luat asupra și grigea lângă cuptoriu, pe când ceialalți toți se retraseră în asternuturile lor pentru a rămâne oare cum mai încălziți.

(Va urma).

„șismatic“, „ciuntit“, „isolat“, „absurd“, „cârciocariu“ etc.

Dl Mangra pretutindenea în scrierea sa se arată ca și un defensor al ortodocsiei, în contra unor scrieri eretice și protestante etc. Prin ce d-neului se dă de gol, că nu scie ce este eresul și nu scie cum s'a făcut protestantismul. Dară eu cred, că dl Mangra nu poartă multă frică de aceasta, fără nu a scit cum să și spriginească opiniunea d-sale și așa omul, când este în primejdie de a se inneca se acată și de un fir de paiu. Pentru că tema la care vorbim este acuma de două ori purtată prin congresul nostru național fără a o boteza cineva de eresie; și noi vorbim numai, că oare cu puțință e ca să se deslege sau ba a doua căsătorie? Eu d-ic că da, și pentru că să mi spriginesc aserțiunea mea am aflat motive în istorie, în scriptură și în canoane, pe care basându-mă nu am lipsă ca să defaim pe dl M. pentru că nu e de o părere cu mine.

Când vorbesc dară de o temă pusă înaintea noastră de congresul național, eu nu pot fi eretic înainte de congresul național eretic; ori voi vorbi pro, ori contra la acea temă. Deci aceasta însinuațiune a d-lui M. care cu tot dreptul o pot numi falsă, o resping.

A avut dl Mangra bunătate a mi spune și în rëndul trecut și mi spune și acum cu toată îndrăzneala, că tractatul meu nu e bun, pentru că nu stă nici pe basa filosofiei și nici pe baza doctrinei creștine. Bine d-le M. în rëndul trecut 'ți-am definit după conceptul meu, că ce e filosofie, am definit foarte simplu, așa ca să o poți pricepe și d-ta, dară nu te-ai îndestulit pentru că nu 'ți-am definit-o după cutare autor, și așa te-ai pus d-ta și 'mi ai definit-o. Fie dară așa cum d-ici d-ta, căci înaintea mea nu importă nimica; căci acuma nu facem filosofie ci acuma voim să facem a doua căsătorie la preoți, care nu are să se deslege după regulile filosofice a lui Socrate sau a altui filosof.

(Va urma.)

Recunoașterea independenței române în camera franceză.

D. Lonis Legrand. D-lor, vin a adresa o cestiune d-lui ministru al afacerilor străine. Nu voiesc să discut astăzi totalitatea politicii noastre esteroare. Cred, cu toate aceste, această discuție necesară, necesară pentru interesul Franciei și pentru demnitatea parlamentului. (Foarte bine, foarte bine). Dar ea își va găsi locul natural după distribuțiunea Cărții galbene, care ne este promisă pentru o dată apropiată.

Pentru moment, nu voiesc decât a adresa o întrebare d-lui ministru al afacerilor străine asupra unui punct restrins, dar nu mai puțin important.

Vin să l întreb, dacă își propune să recunoască independența României, (Foarte bine, foarte bine).

Sânt 18 luni aproape de când tratatul dela Berlin a proclamat independent statul român. Austria, Rusia, Turcia, trei puteri cele mai interesate la observarea tratatului de Berlin, au recunoscut imediat independența acestei mici națiuni.

Italia a urmat acest exemplu este puțin timp. Cer ca Francia să facă tot așa și să lege cu Români relațiuni diplomatice regulate.

Eacă două bugete consecutive în care înscriem tratamentul unui ministru plenipontențiar la București, și cu toate aceste, acest agent nu e încă numit până astăzi.

Sciți, d-lor, în ce condițiuni se prezentă cestiunea. Tratatul dela Berlin a consacrat autonomia Românilor, însă subordonând-o la două condițiuni:

I-a condițiune consistă în retrocedarea Basarabiei, Rusiei, a II-a condițiune consistă în obligațiunea impusă României de a face să dispară din legile sale obstacolele ce existau încă contra egalității religioase. România s'a conformat acestor două

obligațiuni; ea a executat retrocesiunea Basarabiei ori-cât de dureros 'i-a fost acest sacrificiu.

Cât pentru a doua condițiune, ea a fost de o execuție puțin mai lentă, o recunoșc, dar această lentoare era în forța lucrurilor, căci sciți fără îndoială, că art. 7 din constituțiunea română, edicta interdicțiunea de a admite la naturalizare pe străinii de rit necreștin.

Era vorba deci, pentru a se conforma tratatului dela Berlin, de a face să dispară din constituțiunea română obstacolul ce crea art. 7 al acestei constituțiuni. România s'a supus la obligațiunea de a revisui constituțiunea sa asupra acestui punct, și astăzi, în loc de un articol 7 contrar legalității religioase. Constituțiunea română conține un articol 7, care proclamă și recunoaște această egalitate. Nu s'a făcut numai o declarațiune teoretică, dar există deja un început de satisfacțiune practică a acestui mare principiu al libertății și al egalității religioase.

Nu d-ic că această satisfacțiune nu ar fi putut fi mai întinsă. Pentru mine personal, aș fi dorit-o încă mai largă. Dar cerând Românilor mai mult decât au făcut, ar fi a ne amesteca în afacerile interioare ale României, și eu cred că e contrar dorințelor și intereselor Franciei de a se amesteca în cestiunile interioare ale națiunilor vecine și amice. (Foarte bine, Foarte bine).

Afară de aceste cestiunea e plină de dificultăți locale. D. ministru al afacerilor străine le-a constatat însuși, cu lealitatea d-sale obicinuită, când ne-a dat explicațiuni asupra acestei cestiuni în luna lui Iulie trecut. Și afară de aceasta, dacă satisfacțiunea obținută poate părea actualmente restrinsă ea va merge lărgindu-se.

Dar nu voiesc să intru mai mult în esaminarea amănuntă a legislațiunei române asupra acestei cestiuni, căci ar fi să mă espun la o imputare, ce doresc să nu am a adresa diplomației noastre, aceea de a se amesteca în afacerile interne a celorlalte popoare. (Foarte bine! Foarte bine!)

Pentru mine, nu' decât un singur interes în cauză în această afacere, ca și în toate celelalte de care se ocupă diplomația noastră; este interesul francez. (Foarte bine, foarte bine).

Ei bine! Care e aici interesul francez? Este să păstrăm, să nu ne alienăm prin o măsură și fără trebuință simpatiile ce putem afla printre națiunile străine. Dintre toate națiunile Europei, nu e poate una, care să fi manifestat, în toate timpurile, mai multă simpatie pentru Francia, decât națiunea română. (Este adevărat, este adevărat).

Ea trâmite copii sei pentru a fi educați în liceele noastre și în universitatea noastră, și când ei se întorc înapoi, propagă pe țermii Dunărei, sentimentele franceze de care sânt animați.

Sciți că au obligațiuni cătră Francia: după tratatul dela 1856, Francia a ajutat mai mult România de a se constitui, și chiar a se constitui contra tratatului dela 1856. Însă, dacă România are obligațiuni cătră noi, pot să d-ic că ea nu a fost nici decum ingrată.

În 1870, în cele mai mari nenorociri ale noastre, când atâtea mari națiuni ar fi putut și ar fi trebuit să se arete recunoșcătoare, mica Românie nu a avut teamă să proclame în sinul parlamentului seu că inimă Românilor era cu Francia.

Această simpatie a Românilor trebuie să comande pe a noastră. Trebuie să respundem la aceste bune procederi ne mai precupețind mai mult, ne mai lăsând să aștepte mai lung timp această interesantă națiune, animată de sentimente așa de franceze, recunoașterea independenței sale, independența pe care a cucerit-o cu vitejie pe câmpii de bătaie dela Dunăre.

Nu voiesc să insist mai mult: cer dar d-lui ministru al afacerilor străine, în numele acestui interes francez, care trebuie să fie singurul nostru mobil în această afacere, de a nu face să aștepte România mai mult timp recunoașterea naționalității sale.

E cu neputință de a o amâna în indefinit; e sigur că în o și sau în alta ea se va realiza; dar aceasta nu e destul, după

mine, nu e destul să o recunoașcem, sau ca guvernul să ia angajamentul că o va recunoaște, dar trebuie ca noi să nu avem aerul întârziând-o într'un mod excesiv de a face această recunoaștere *de mouveraise grâce*; trebuie ca ea să se facă cât mai de grabă posibil și să nu ne lăsăm a fi întrecuți de alte națiuni în această cale a bunelor procederi, mai cu samă în față cu un popor care, dintre toate popoarele europene este acela care are poate mai multă iubire pentru Francia (foarte bine! foarte bine! Aplause).

D. Waddington, președinte al consiliului, ministru al afacerilor străine. D lor, n'am trebuință să spun unei camere franceze cu câtă simpatie, cu câtă bunăvoință guvernul francez a urmărit necontentit toate fazele cestiunei române. El a dat probe dese, decisive și materiale de interesul ce poartă acestei mici națiuni, care la rëndul seu a manifestat totdeauna devotamentul seu pentru Francia. E destul a arunca ochii pe protocoalele congresului dela Berlin, pentru a vedé, că chiar dela întrunirea acelei adunări, ceea ce a fost făcut în favoarea României, a fost obținut prin plenipotențiarii francezi.

Când s'a agitat cestiunea retrocedării Basarabiei, noi am recunoscut pe dată că nu era cu puțință să obținem un vot favorabil dela congres: am căutat atunci să obținem toate compensațiunile posibile; și după insistența reprezentanților Franciei, congresul a otărit să acorde Românilor o nouă porțiune de teritor la sudul Dobrogei.

De atunci guvernul francez a dat un sprigin binevoitor și simpatie României și în cestiunea Israeliților care a sulevat lungi debateri în Europa, rolul nostru a fost de a cere celorlalte puteri semnatare tratatului dela Berlin, de a îndulci esigența, de a diminua suma de ceea ce cereau noului guvern al acestui stat.

La oara aceasta, am ajuns la un rezultat, al cărui efect final nu se va aștepta mult timp.

S'a exagerat mult în diare însemnăta de ceea ce s'a cerut în favoarea Israeliților. S'a d-ic, că s'a voit să se impună României de a naturaliza în bloc pe toți Israeliții, residând pe teritoriul seu. În realitate, nu e cestiunea decât de a cere naturalizarea pentru aceia, care de mult timp, din tată în fiu, erau stabiliți în țară și erau în toate privințele, cetățeni români, ca toți ceialalți. Guvernul român a ridicat grave obiecțiuni la această idee și e sigur, că pentru el cestiunea se prezentă încungiurată de dificultăți serioase și cu un caracter de o mare gravitate.

Noi am recunoscut toate dificultățile, le-am făcut partea lor, și în cele din urmă esigențele puterilor occidentale s'au redus a cere guvernului român, de a face să se voteze o lege suprimând mai întâiu pentru Israeliți incapacitatea constituțională de a căștiga naționalitatea română, și acordând în urmă naturalizarea la oare-care categorii determinate (foarte bine! foarte bine!)

Nu s'a putut ajunge la înțelegere nici pe acest teren restrins, și s'a revenit la legea votată în parlamentul român, care n'a admis categorii, ci lista individuale.

Ne-am oprit aici (foarte bine! foarte bine!)

La această oară, obstacolul constituțional e suprimat; cestiunea se prezentă acum numai sub forma legislativă, adevă majoritate de $\frac{2}{3}$ de voturi în fie care cameră, necesară pentru a modifica o lege constituțională, nu mai e indispensabilă și naturalizările pot să fie acordate prin o lege ordinară, votată cu o simplă majoritate. — S'a făcut un mare pas. (Asentiment!)

Cu totul de curând, am primit dela guvernul român o circulară stabilind această nouă stare de lucruri.

Am cerut lămuririle ce ne-au părut necesare și urmărim negocierile de acord cu celelalte puteri, cum n'am încetat de a face până acum.

Amintesc, cu această ocaziune, că cestiunile rezultând din tratatul de Berlin sânt de acele ce nu le putem rezolva separat, că sânt de acele cestiuni pentru care trebui

să cerem totdeauna a stabili o înțelegere cu celelalte guverne reprezentate la Berlin.

Sper că acest acord se va face în curând și că puterile, cu care până acum am urmărit aceste negocieri vor sfârși a se pune de acord între ele și cu noi asupra recunoșterii României.

Sper că acest rezultat se va obține într'un viitor apropiat și cred că cea mai mare parte de dificultăți sunt astăzi înlăturate. Dar repet, această afacere a fost tratată de acord cu celelalte puteri, de care nu trebuie să ne separăm nici pe acest teren, precum ne putem separa, ori când e vorba de cestiuni, care ating esecutarea tratatului dela Berlin (foarte bine! foarte bine!)

Dl Louis Legrand. Nu cere nimic mai bine decât de a recunoaște bunăvoința d-lui ministru al afacerilor străine către România, i-a făcut în adevăr servicii serioase în diferite împregiutări, mai cu samă în cestiunile agitate de neguțătorii tratatului de Berlin, în cestiunea capitalisării tributului de România plătia Turciei; în cestiunea Dobrogei și chiar de curând în afacerea Arab-Tabiei.

N'am dar nici o greutate a constata serviciile ce d. ministru le-a făcut României.

Dar îi rămâne un nou serviciu de făcut: acela de a lega cu această națiune amică și cât se poate de curând relațiuni diplomatice. Nu trebuie să se țină, că e în Europa o singură națiune, cu care n'avem relațiuni acele, și că această națiune este tocmai aceea, care are pentru noi mai multă afecțiune. Franca e cea dintâiu în simțimentele României. Cer ca Franca să nu fie cea din urmă în recunoașterea independenței României (foarte bine! foarte bine!)

D. Jules Delafosse ceru cuvântul. Diferiți membri. Nu puteți cere cuvântul. E vorba de o simplă cestiune și nu de o interpelare!

D. Jules Delafosse. Cer a transforma cestiunea în interpelare (vuet).

D. președinte. Incidentul e închis.

D. Jules Delafosse. Dar am cerut cuvântul, d-le president!

D. președinte. Când nu e vorba de o interpelare, când nu e vorba decât de o simplă cestiune adresată unui ministru — cum e cazul de față — autorul cestiunii poate singur să răspundă ministrului pe care l-a întrebat.

Ați putut și puteți încă cere ca cestiunea să fie transformată în interpelare.

D. Jules Delafosse. Dar am cerut! și cer încă!

Voci numeroase. Nu! nu! ordinea zilei.

Despre Serbia și România

a ținut consiliarul de secțiune Dr. Carol Herrich Luni la ameași în sala bursei o prelegere. Prelegătorii a dat mai întâi o scurtă caracteristică istorică, etnografică și culturo-istorică a diverselor națiuni din peninsula Balcanilor relevând în trăsături puternice rola ce au avut-o elementul grecesc și turcesc până în timpul mai nou. Cu deosebire a fost interesantă espunerea dezvoltării istorice a naționalității serbe și române. Oratorul a clarificat după aceasta raporturile între poporațiuni, antagonismul religios între Sârbi și Croați, raportul între limba română și direcțiunea în credință, trecând apoi la stemele economice, boerismul, desființarea sclăviei și a clăcașilor, mai departe întrebarea jidovească și natura comuniunilor de casă în Serbia și a dezvoltat în deajuns diversitatea esențială a factorilor sociali în Serbia și România.

După aceasta a urmat o discuție detaiată a condițiunilor de producție în amândouă țările, care se pot reasuma pe scurt într'aceea că Serbia nu e nici măcar o țară de agricultură, ci de ocamdată ea se ocupă cu cultivarea oilor și a porcilor. Ce

e pentru Grecia oliva, pentru Germania cartofii, aceea sunt pentru Serbia — prunele. Obiect de discuție au fost și gogoșele, tăbăcul, vinul și grânele. Ținutul Savei, împregiurimea dela Caranovac (această Brianză a Sârbilor), valea Moravei produc bucate. În decursul prelegerei oratorul a relevat calitatea abundentă a Campagnei române, a amintit stăruințele de promovare cultivarea cailor prin înființarea unei armăserii de stat în Nucet, a dovedit, cât de bine ar conveni comerciului nostru, când România s'ar silii dela resputeri a paralisa pustiirile boalei de vițe orientale (pesta bovină) și a schițat în trăsături mari convențiunea comercială încheiată în anul 1875 cu România. După caracterizarea raporturilor oro- și hidrografice, a stărilor montane (lipsa totală de sare în Serbia, dar abundanță mare de sare și petrol în România) prelegătorii a descris raporturile de industrie dovedind, că pentru a aprea după dreptate acele raporturi se recere neapărat cunoașterea exactă a însușirilor tipice ale poporațiunii, a vieții și a modului ei de a vedea. Să se știe că Serbia lui este de ajuns industria de casă și ceva profesiune, pre când în România condițiunile pentru înflorirea industriei indigene există într'o măsură cu mult mai mare. Oratorul a discutat apoi ramurile singurate de industrie relevând cu deosebire postav în Niamț, fabricile grandioase de luminări, de ferestree în Galați. Cu privire la comunicațiune încă se vede aproape contrastul de principiu între aceste țări. În Serbia trebuințele de cultură sunt încă de natură patriarcală, nu se simte lipsa de drumuri trainice și bune și de drumurile de fer duc chiar frică. România are deja un rociu frumuseț de 1400 kilometri și se cugetă deja a lua drumurile ferate în proprietatea statului. Atinând pe scurt toate întrebările actuale ale Dunării (în legătură cu aceste s'a relevat frumusețele turistice și etnografice, precum și comoditatea unei călătorii pe Dunăre până la Galați) prelegătorii a dat o analiză detaiată a comerțului de esport și import indicând participarea statelor singurate din Europa cu orașul a încheiat prelegerea cu dorința ca raporturile noastre economice cu țările învecinate să li se dea o îngrijire mai bună ca până acum; la aceasta se cere special studiarea limbilor, întreprinderea de călătorii cu scopul de a face studii, înființarea unei birou conecsiune cu cele mai însemnate locuri din Serbia și România și în stăruință înființarea unei reuniuni de esport.

Apel.

Potopul de apă a făcut în iarna aceasta multă pagubă, atât în Transilvania cât și în Ungaria. În toate părțile cercetate de acest flagel, pe Murăș, pe Crișuri, pe Someș, pe Arieș, pe Ampoiu și pe Hârtibaciu, se află concetățeni de ai noștri, însă afară de aceasta este cunoscut, că în privința numărului și în privința sărăciei, prin urmare a lipsei de ajutoriu, sunt cei mai numeroși concetățeni de naționalitatea noastră română.

Deși ne aflăm cu toții în timpuri grele, încât abia suntem în stare a purta sarcinile curente ale vieții, când vedem pe deaproapele nostru că suferă mai mult decât noi, când vedem că nu din vina lui, ci numai în urma unei năpăști a sorții e lipsit de hrană, de îmbrăcăminte și poate de acoperișul, sub care se poate scutească de influențele cele aspre ale elementelor — de sigur că vom trage o părțică dela gura noastră ca să ajutăm deaproapele, suferind puțin cu el im-

preună, pentruca să-i împuținăm cât de puțin multa lui suferință.

Am sărit într'ajutoriu și de alte ori chiar și pentru concetățeni de naționalitate străină. Să facem și acum așa, când scim că deosebit frații noștri, nu numai prin legătura de stat, ci și prin cea de sânge sunt acei, care suferă, ca să împlinim o operă creștinească, patriotică și totodată națională.

Redacțiunea acestei foi din considerantele și vederile de mai sus se îndreaptă către pl. t. public cu rugarea de a contribui după puteri pentru alinarea lipselor celor înundați și a le administra la destinațiunea lor.

Întru cât va fi mai înlesnitoriu pentru pl. t. contribuitorii subscrisa redacțiune încă se ofere a lua sarcina asupra și de a primi și mijloci oferte la destinațiunea lor.*)

Sibiu 13 Decemvre 1879.

Redacțiunea „Telegrafului Român.“

Varietăți.

* (Invitare). În conformitate cu dispozițiunile acestor legi, §§. 5 și 9 se invită prin aceasta toți P. T. membrii activi ai „Reuniunii române de cântări“ la *adunarea generală ordinară*, ce se va ține Sâmbătă în 3 Ianuarie st. n. 1880 la 6 oare sara în sala Nr. 24 a Seminarului Andreian, strada Măcelarilor.

Obiecte de petractare:

1. Raportul comitetului despre activitatea sa și a Reuniunii române de cântări în decursul anului 1878/1879.
2. Preliminarea bugetului pre anul 1880.
3. Alegerea comitetului definitiv.
4. Eventuale propuneri.

Sibiu în 26 Decemvre n. 1879.
Comitetul.

* (Asociațiunea Românilor) pentru spriginirea învățăcelilor și școlărilor români meseriași și va ține adunarea sa generală în a 2-a serbare a Nascerii Domnului Christos, Mercuri în 26 Decemvre 1879 (7 Ian. 1880) în „Sala de desemn a gimnaziului român“ la 3 oare d. pr.

Agendele vor fi:

a) raportul comitetului;
b) raportul despre starea cassei;
c) alegerea comisiunii pentru revizuirea rapoartelor;
d) alegerea comisiunii pentru înscrierea membrilor noi;
e) propunerea comitetului pentru prosperarea asociațiunii și pentru fructificarea fondului;
f) alegerea membrilor în comitet, pe timpul de trei ani viitori;
g) bugetul pe anul 1880 și ajutoarele prescise în art. 4 din statute.

D-nii membrii și toți d-nii cari doresc a se forma clasa mijlocie la Români sunt rugați a lua parte la adunarea generală.

Din ședința comitetului ținută în 29 Noemvre 1879.

B. Baiulescu m. p.,
președinte.

Dr. Ioan Bozocan m. p.,
secretariu.

(Rugare) pentru vestminte purtate copiilor români săraci dela meserii. Îndurarea către cei lipsiți își are resplata sa, mai vârtos atunci, când timpul este foarte aspru: când gerul e insuportabil, atunci trupurile goale sunt expuse periei.

Apelez și în anul acesta, în ajutorul acestor Sf. Sârbi ale Domnului

*) În nr. viitoriu vom începe publicarea unei liste de ajutoare încurse la redacțiune.

Ar fi de lipsă să se instituie comitete în părțile inundate și să se publice cine sunt și unde și au rezidența, pentruca să se știe unde să se dirige ofertele și de altă parte pentruca să se împartă acelor ce în adevăr suferă.

Christos la îndurarea familiilor marinimoase; la datina cea nobilă religioasă a Românilor, care este: că la serbările cele mai însemnate să facă și pre cel gol și pre cel flămând să se bucure; să dăruiască vestminte copiilor români dela meserii.

În anii trecuți fiind rugarea mea aușită au fost deci de copii români ajutoarați cu vestminte.

Fac și în acest an următoarea rugare: Vestmintele bărbătesci de orice mărime și purtate, care nu se folosesc să binevoiască a se trimite subscrisului, pentru a dispune a se întocmi și dela împărții copiilor români săraci dela meserii la sf. sârbi.

Brașov în 10/22 Decemvre 1879.

B. Baiulescu m. p.,
preș. asoc. p. meseriași rom.

* (Balul juristilor) se va ține în 10 Ianuarie st. n. (1880) în sala otelului „Împăratul Roman“ în Sibiu în favoarea reuniunii pentru ajutoarea ascultătorilor de drept săraci.

Prețul unui bilet de intrare 1 fl. 50 cr. (pentru familie întâiul 1 fl. 50 cr. următoarele 1 fl.) O loge mare 6 fl., una mică 4 fl.

Bilete de intrare se pot căpăta în 8—10 Ianuarie dela 9—12 oare a. m. și dela 3—6 oare d. m. în librăria eredei lui Closius (strada Cisnădiei Nr. 13), eară în sara balului la cassă.

Oferte în favoarea reuniunii se primesc cu mulțămintă, și se vor cuita prin diare. Începutul la 8 oare.

* „La patria,“ diariu politic, literariu, administrativ, săptămânal, ese duminica dimineața, în *Potenza*, cetate în Italia de meadă și, sub redacțiunea d-lui Enrico Croce, cunoscut ca românească. Diariu acesta ne interesează foarte mult, pentrucă din numerii ce ne-au venit la mână, se vede că în direcțiunea lui, respective în programa lui, este cuprinsă și rubrica, prin carea raporturile ramurei din rasa latină așezată în orientul Europei, va să țină ale Românilor, să le facă cunoscute latinilor din occident și în special Italianilor. Urăm frumose și întreprinderi succesul cel mai strălucit!

* (Bietul Abdul Cherim pașă cel cu Sibia de Onorele Cherim pașă stud. ung. din Budapesta, este bolnav în ecsil pe insula Rhod și sărac, încât n'are pe ce și cârpi nici păpușii cei rupți din picioare.

* (Atentate nouă în Rusia). General-guvernatorul principele Dulgorkoff într'o trăsură închisă trecând în 9 Dec. n. departe de Sennaja Ploșciand către Moscva, audi deodată o detonațiune dintr'o petardă, carea crepă sub roatele ecupagiului. Căruța din nenorocire a rămas nevătămată, un dărab din petardă însă e lovit pe țeranul Tarasoff așa de cumplit, încât bietul nenorocit cădu ca mort și a trebuit să se transporteze în spital. Ceretându-se după aceea locul, unde s'a întâmplat esplosiunea, s'a găsit în pod o încărcătură întreagă de dinamit, carea sta în legătură cu petarda crepată.

Mai nenorocos a fost atentatul din Petersburg din 10 Dec. n. despre care nu se știe în contra cui a fost îndreptat. Esplosiunea se întâmplă însă numai atunci, când, un tren de cai trecu chiar pe la locul periculos, unde încă s'a aflat o încărcătură de dinamit. În urma esplosiunii s'a făcut o gaură în pod și șinele trenului de pe pod fură isbite la o parte. Din pasanți 3 inși fură loviți de moarte.

* (Acul Cleopatrei), anticul și superbul obelisc din Alexandria (Egipt), a fost cumpărat de orașul New-York. Creditorii statului au voit al secuestra, însă nu le-a fost cu putință.

Comisia care este însărcinată cu ridicarea lui, l-au îngrădit pentru a întreprinde lucrările de scoatere și transport, și au ridicat bandiera statelor-unite lângă el închiriând pe sama sa terenul necesar.

Pentru a nu fi supărat de dișii creditorilor, consulul american a declarat că va sci să facă a fi respectat acel pământ adăpostit de bandiera sa.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

O transacție ortografică.

(Urmare).

Maioreșcu are drept, dar' nu pe deplin. Este adevărat, că sistemul ciparian e mai mult un sistem limbistic, decât alfabetic; însă acesta din urmă stă la Cipariu cu cel dintău într'o legătură mult mai strinsă, decum se presupune în deobște — cu deosebire dincolo de Carpați, unde nu se aude graiul Blajului. Drept dovadă punem aici vre-o câte-va cuvinte scrise după ortografia cipariană: *diosu, diumetate, petioru, stricatiou, rogatiune* etc. Precum s'a amintit deja în „Foișoara Tel. rom.” te poți întâlni prin Ardeal și Ungaria cu Români, cari ținându-se strict de regulile principale de cetire ale lui Cipariu — pronunță cuvintele citate deadreptul și consecuent astfel: *zos, zumetate, pefor, stricăfos, rogățune* etc. Partea mai mare dintre Cipariani însă nu se ține cu consecuență de regulile principale și scie de excepțiunile lui Cipariu, după care d. e. *dio, diu, tio, tiu* din cuvintele citate se rostesc: *jo, ju, cio, ciu*. Dar ce să auți acuma: cuvinte ca *dioscuri, diorama, diurne, diurnistu, gratiosu, malițiosu**, *natiune, administratiune* etc. etc. se rostesc astfel: *joscure, joramă, jurne, jurnist, grăcios, mălicios, năciune, administrăciune* etc. etc!

Este deci invederat, ce strinsă legătură există la Cipariu între sistemul limbistic și cel alfabetic. Foarte bine se ilustrează sistemul ciparian și prin următoarea esemplificare. După Cipariu a se cetesce *z* atunci, când nu este accentuat și nu stă la începutul cuvântului. Învățătorii, ținându-se strict de această regulă, i învață pe scolari a rostii cuvintele: *macrisiu, maslina, parochu, batjocura, natura, catalogu* etc. etc. ca: *măcriș, măslină, păroch, bătojocură, nătura, cătalog* etc. etc. Va să dică, odată se face silă cuvintelor vechi, și altă dată se analogisează neologismele prin o singură regulă cipariană de cetire!

Sunt Cipariani cari ne dic, că scrierea să fie una la Români, adică cea cipariană: cum se pronunță apoi, rămâne la voia individuală. Astfel d. e. să se scrie numai *feta, creta, rogatiune, petitiune*, etc. etc.; tot însl cetească apoi după plac: *feță sau feată sau fată; creță sau creată sau crată; rogățune sau rogățiune sau rogăciune sau și rugăciune; petițiune sau pețițiune sau pețițiune, peticiune sau peficiune* etc.

Dicționarul francez și cel englez conțin multe cuvinte, cari din literă în literă se scriu întocmai într'unul ca și în celalalt, d. e. *petition, ventilation, occasion* etc. etc. Ascultați însă, cum le cetesce Francezul de o parte și Englezul de altă parte! Stai aproape să nu poți deosebi cuvântul francez de cel englez. Ei bine, în Ardeal și în Ungaria auți pe Români, aderenți ai Blajului, rostind d. e. *peticiune*,

ventilăciune, ocășune etc., pe când majoritatea Românilor dice *petitiune, ventilațiune, ocasiune* etc. Puneți că unii și alții scriu după Cipariu pe deplin uniți și simplu: *petitiune, ventilatiune, ocasiune* etc., și veți avé — Francezii și Englezii! Cine are deci curagiul să propage desbinarea națională, căci limba este sufletul unei națiuni, acela să susțină scrierea unită după sistemul ciparian, a cărei clar-obscur după unii cipariani permite sub vëlul unităței în scriere a cetii după placul individual. Devisa acestor cipariani este deci: *Vivat ortographia, percat lingua!* Adevărații cipariani veți bine rostesc hotărît: *peticiune, ventilăciune, ocășune* etc.; ei au ambițiunea a prescrie Românilor, cum să vorbească, susținând *graiul Blajului*. Noi însă mărturisim cu toată sinceritatea, că de loc nu simțim în noi chietarea a propaga mărirea Blajului într'u desbinarea națională.

De aceea nisum într'acolo, să se facă capăt acelei nehotăriri! în scriere, acelu clar-obscur, care permite a se desvolta aici în Ardeal și Ungaria o limbă proprie și deosebită de aceea, ce o vorbește majoritatea Românilor. Noi am primit semnele, purcedând dela principiul, că este necondiționat de lipsă, ca Români, a căror limbă se află încă în proces viu de desvoltare, să scie sigur unii de alții cum vorbesc; și ca nu cumva să se trezească odată, având aceeași scriere, desbinați unii de alții prin grai. Semnele sillesc a părăsi acel clar-obscur, numit *unitatea ortografică* (cipariană) sub a căru scut, se țese aici în Ardeal o limbă deosebită. Semnele ne fac să scim, cum vorbesc frații nostri de dincolo de Carpați: cum se desvoaltă limba noastră acolo, unde singur se poate în adevăr desvolta pe deplin.

La aceste se mai adaug argumentele, ce ni le oferă pedagogia și didactica: semnele sunt un mijloc excelent și în scrierea noastră chiar indispensabil pentru a învăța cetitul și o pronunțare hotărîtă și corectă. Aceasta o spunem fără a uita, că și cei crescuți află în semne mijlocul pentru a cetii sigur și repede.

După toate aceste întorcându-ne la afirmațiunea noastră probată, că „*Un etimologist*” nu este ciparian și nu admite „*etimologismul*” propriu dis, întrebăm cu tot adinsul: în ce consistă etimologismul lui precum și al nostru? Aproape întreg etimologismul, ce ladmite „*Un etimologist*” împreună cu noi se reduce la aceea, că scriem sunetele românesce derivate *z, ș, w, y*, neaflând literele corespunđătoare în alfabetul latin, cu acele litere latine, ce reprezintă sunetele latine, din cari se derivă acele sunete românesce, adăugând pentru analogie și pe *z* din *d*, cu toate că găsim pe *z* în alfabetul latin. (Va urma).

Economic.

Sibiu, 23 Decemvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.30—9.20; Grâu sęcăreș, fl. 7.—7.80; Sęcără fl. 5.—5.40; Orz fl. 4.30—4.70; Ovș fl. 3.—3.40 Cucuruz fl. 3.90—4.30; Mălaiu fl. 5.50—6; Cartofi fl. 1.30—1.50; Sēmēnță de cânepă fl. 7.—8; Mazere fl. 8.—8.50; Linte fl. 10.50—11; Fasole fl. 8.—8.50 pro 50 chilo; Făină de păne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare depore fl. 25—26; Sșu brut pro 50 chilo fl. 16—17; Sșu de luminări fl. 23—24; Luminări desșu 50 chilo fl. 28—28.50; Sșu p. n. fl. 20—20.50; Fēn 50 chilo fl. 0.95—1.05; Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vērtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—44 cr.; Carne de vițel 38—45 cr. carne de porc 40—42 cr.; carne de berbece 28—30 cr.; ouă 10 de 40 cr.

Oradea-mare, 17 Dec. De când s'au domolit apele a început un ger grovav. Deși mai lasă și a-

cesta din când în când din putere totuși domnesce mereu un frig între 9—14° R. Bucate și alte articole deș drumurile sunt acuma bune, n'au venit în tērg, și și cari au sosit au trecut slab și cu următoarele prețuri: grăul cu fl. 12—13; sęcara cu fl. 8.50—9; și cucuruzul eel nou cu fl. 6.50—6.70.

Budapesta 20 Dec. Din ce înaintăm în seson, din ce se arată mai pregnant, că în acest an avem o iarnă în sensul adevărat al cuvântului, care ce se atinge de stabilitate nu lasă nimic de dorit. În jumătatea primă a sēptēmănei trecute gerul și-a ajuns punctul de culminațiune și termometrul arēta în oraș dimineața 16—17°, pe la ameași 9—11° R. în liber 18—20° R. Pe la mijlocul sēptēmănei termometrul s'a urcat rapid la temperatura de —2 până + 1° R; cătră sșfșitul ei însă a scăđut earăși până la —7° R. și se vede că are să scadă mereu. Asprimea ernei pricinuesce atât oamenilor, cât și vitelor foarte multe necasuri și neplăceri. Depozitele de bucate și nutreș se imputinează din și ce merge și dacă mai ține asprimea încă mult se vor găta de tot. Atunci apoi ne asteaptă mari pagube și nenorociri ne mai pomenite. Din norocire bucatele până acuma nu s'au scumpit mai tare, ca în sēptēmănila trecute. Și celelalte articole din tērg nu s'au urcat în prețuri, pe lângă toate, că au fost puține. Așa notăm în special:

Grăul la 35,000 m. m. a trecut cu fl. 14—14.80; sęcara la 3000 m. m. cu fl. 9.60—9.75; orzul la 2000 m. m. cu fl. 7—9.25; ovșul la 2000 m. m. cu fl. 7.25—7.75; cucuruzul la 15,000 m. m. cu fl. 7.55—8.80; făina puțină a trecut tare slab. Păstăioasele asemenea și adică: fasolea cu fl. 9.25—9.75; mazerea cu fl. 13—16; mălaiul cu fl. 8—8.40; sēmēnța de cânepă cu fl. 10—10.50; sēmēnțade in cu fl. 13—13.50; (toate per 100 chilo); spirtul *en gros* cu fl. 36—36.25; *en detail* cu fl. 37—37.25 per 10,000 litre %.

Porcii din pricina consumului pentru sșrbători au trecut foarte bine. Intre numărul total 64.970 au fost din Ungaria de jos 8580, din Români 850 și din Ardeal 50 capete; unsoarea de porc a trecut cu fl. 51.50 fără vas, eară cu vas cu tot cu fl. 54.50; slăcina cu fl. 44—49; sșul cu fl. 48—49; lănila s'au vëndut per chilo grama cu fl. 1.80—3.20 eară per 50 chilo grama cu fl. 52—54.

Peile au avut următoarele prețuri: peile de oaie cu fl. 2.40—2.80 părechia; per 102 dărabe din Macedonia și Turcia cu fl. 85—95; din Bănat și Ardeal cu fl. 130—155; cele de miel din Bănat cu fl. 80—90; cele de capră per 100 chilo grama din Ardeal cu fl. 160—168; cele de bou cu fl. 118—120; cele de vacă fl. 108—112; apoi peile de vițel fl. 10—15, cele de cal fl. 9.50—14 părechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 3 Febr. și 13 Martie 1880 imob. lui Iosif Csake și soției sale în Vaja; în 30 Dec. imob. lui Francisc

Katai și soți în Chindea (trib. Murș-Oșorheiu); în 29 Dec. imob. Rosei Szabaszlay și soți în Alba-Iulia (trib.); în 21 Ian. și 21 Febr. 1880 imob. lui Lăpădat Stănoiu în Săliște (trib. Sibiu); în 16 Ian. și 16 Febr. imob. d-nei Luon Fleșer în Oiersdea; în 19 Ian. și 19 Febr. 1880 imob. lui Carol Miklosi și soției sale în Sănbenedik (judec. cerc. Aiud); în 30 Dec. 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Toma Eciuș și soți în Chișfalău; în 30 Dec. 1879 și 30 Ian. 1880 imob. lui Ilie Barabas în Chișfalău (trib. Alba-Iulia); în 21 Ian. și 21 Febr. 1880 imob. lui Toma Frum în Ludoș; în 4 Febr. și 4 Martie 1880 imob. lui Luon Popa în Bendor; (trib. Sibiu); în 31 Dec. 1879 și 31 Ian. 1880 imob. lui Michail Glaser sen. și jun. în Proștea-mare (judec. cerc. Husușeu) în 3 Febr. și 3 Martie 1880 imob. lui Ioan Thal în Slimnic (trib. Sibiu); în 11 și 13 Ian. și 13 Febr. 1880 imob. rēmasului după Ioan Molnar și soți în Nagy-Ajta (judec. cerc. Săngiors).

Bursa de Viena și Pesta

din 23 Decemvre n.

	Viena	Pesta
Renta de aur	70.07	96.86
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	74.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	86.50	86.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	77.50	77.25
Împrumutul drumurilor de fer ung.	115.30	114.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	88.20	88.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	—	86.—
Obligațiuni urbariale temeșane	87.—	87.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	—	85.75
Obligațiuni urbariale transilvane	84.60	84.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	89.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decime de vin	88.50	80.50
Datorie de stat austriacă în hărtie	68.95	68.75
Datorie de stat în argint	70.35	70.—
Renta de aur austriacă	81.25	81.—
Sorși de stat dela 1860	130.50	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	838.—	836.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	290.—	289.75
Acțiuni de credit austr.	267.50	267.—
Sorși ungueresci cu premii	—	107.—
Argint	—	—
Galbin	5.55	55.51
Napoleon	9.81 1/2	9.31
100 marce nemșeci	57.70	57.70
London (pe polița de trei luni)	116.80	116.75

Nr. 243.

2—3

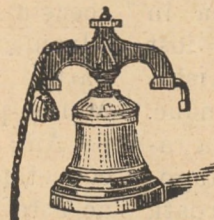
EDICT.

Reveca Stirb din Arpătac comitatul Treiscaunelor și de religiunea gr. or. părăsind de vre-o 3 ani de țile pe bărbatul seu Nicolau Dăndăreu din Előpatak, fără ca să se scie locul petrecerei sale, — se citează prin aceasta ca în termin de un an și o țile dela datul de jos să se infățizeze înaintea subsemnatului for matrimonial; căci în cas contrariu și în absențăi se va decide procesul intentat asupra'i de cătră bărbatul ei.

Előpatak la 27 Octomvre 1879.

Forul matrimonial gr. or. al protopresbiteratului Heghigului.

Neoplanta.
1875.
Medalie de argint.

Seghedin.
1876.
Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă **clopotele găurite**, inventate de dēnsul, a căror sunet este mai adânc decât acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punși, sânt asemenea celor de 140 punși de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărirea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de **proasce portative și de mână**.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny
în Timișoara.

[57] 7—12